

פ"ט ע"ג
 א"ה ויג' רפ"ה ר"ח
 ג' נכנסות

גליון הש"ם

בתום סוף ד"ה שלחו בו' דהא אורח אירע למידן: (ב) ד"ה לטעם וכי ספינתו שריבון. וכן צבילת דף מ' ע"ג צ"ק דף קטו ע"ג ספקה דף 1 ע"צ:

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה אתריה וכו' ולא אורח אירע למידן: (ב) ד"ה לטעם וכי ספינתו שריבון. וכן צבילת דף מ' ע"ג צ"ק דף קטו ע"ג ספקה דף 1 ע"צ:

מוסף תוספות

א. [נ]אנן סהוי דאינו רוצה שתחלו מתנתו לכשיעמוד. מוס' הראש' גיטין עב:

רבינו גרשום

הני מילי. דאין לאחר קנין כלום היכא דיהיב לאחר שהקנה לראשון: אבל לעצמו. דבעי מיהדר ביה לא דרודאי מצי למיהדר ביה: פירשה בין לעצמו בין לאחר. אין לאחר קנין כלום: ההוא. גברא שכיב מרע דיהיב מתנה לחד וקניו מיניה ולאחר קנין בני מיהיהר ביה: דלא אקנית כדקני אינשי. דלא איביי לך לאקניי בקנין והשתא אין לאחר קנין כלום אפי' לעצמו כדמא' לעיל: האי מתנה דהוה כתוב בה חייב ובמותא מקנינא ליה האי מתנתא כלומר בין יהיה בין ימות לאחר מיתה הוא דקני אבא אי עמד חוור והאי דכתוב בה בחיים כדאמר לחיים שלא רצה להזכיר את עצמו מיתה שלא יפתח את פה לשטן ולא משום דליקני ליה מחיים. מחיים הוא דקאמר ליה דתיחול למיקני והאי דכתוב בה חייב: הואי דמתו כתיב ביה כו': הלבנת כותי' דרב. דהאי דקאמר מחיים סימן לחיים: אמר רבא אי כתב בה מחיים א' סימן לחיים. אי כתב בה בחיים ובמותא קנה. (הוב' דהכי בשם' מחיים מתחיל להגמר למיקנא אבא אי כתוב בה מחיים דרזי סימן לחיים קאמר. שפטא דהא אמרי נהרדעי הלבנת כותי' דרב דממילא איכא למישמע מיה דלית הלבנת כותי' דרבא. מהו דרזיבא

פ"ט ע"ג
 א"ה ויג' רפ"ה ר"ח
 ג' נכנסות

מי שמת פרק תשיעי בבא בתרא

קננ.

עין משפט נר מצוה

קיה א מיי פ"ט מהל' זכיה ומתנה הלכה עו סמנ עשין פנ טו"ע ח"מ סי' רב טע"ד יג: קי"ב ב ג מיי' עס פ"ח הלכה יט סמנ עשין פנ טו"ע ח"מ סי' רמא סעף א':

קב ד מיי' עס פ"ט הל' כב סמנ עשין פנ טור ושי"ע ח"מ סי' רמא ס"ב:

רבינו גרשום (המשך)

בחיובים ובמות מורו רב דקנה קמ"ל דלא: ההוא דאתא לקמיה דרב נחמן. יהוה כתיב מתנתא בחיים ובמות: ולא אתרא דשמואל היא. וקב בענינא לתתוי דבריו דגברא רבא הוא: לשום טמיא. מקום דליעבד ליה קתם כדכור. דלא קנה [אלא] לאחר מיתה דהאי דקאמר מחיים סימן לחיים הוא: עבד ליה כשמהתיה. דאי כתוב בה בחיים קנה: הוה קא טרדא ליה. דקאמרה ליי והא הלבנת כרב דלא קנה והיתה רוצה שיכתוב לה פסק דין שלא קנה: וזל כתוב לה. בלקף אחרי: שוכר עליהן או מטען. כלומר כתוב לה בדברים בעלמא הואיל דמיטרדא ליי כרוי שתהא סבורה דכותה אתה כותב לה כדי שתודה מעלינו משום יהוה עסק בהויא משהה כבא מציעא משום הכי נשכא האי לישנא דפטען משום דמטעה לה בדברים בעלמא. והרגישו משטעה אתה וקוללתו שתטעב ספינתו ובמוטו: אמיטור: שרא מלבושיו במיא כדי שתתקיים עם קללתה ולא הויעיל: [מתני'] לא כתב בה. באותה מתנה: שכיב מרע היה שנתנה לה. הוא אמר שכיב מרע הייתי. שנתני לך וברשותי לחזור: והוא המקבל אמר בריא הייתי ומנתת בריא נתתה ואי אתה רשיא לחזור: צריך להביא ראיה לנתון. ששכיב מרע היה דבור ר' מאיר. ואין מתנתו מתנה. וחכמים אומרים המוציא מחבירו עליו הראיה ועל המקבל להביא ראיה שבתורת בריא היבא ניהליה: כדקציר רפי בערסה. יתב פלוני שכיב מרע לפלוני והוי היתומים אומרים לאחר כך עמד מחליו וחזר בו והמקבל אומר מאותו חולי נפטור. ושלי היא בדמתנת שכיב מרע נתנה:

סבור מיניה הני מילי. דאין לאחר קנין כלום שאם כתב וזכה לראשון וכתב וזכה לאחר לראשון קנה לגמרי וכגון שמת שכיב מרע אבל לעצמו יכול לחזור בו אם יעמוד מחליו לא קנה לראשון שלא היה קנין אלא מחמת מיתה: **אמר לכו רב חסדא זין לאחר זין לעצמו.**

סבור מיניה הני מילי לאחר אבל לעצמו לא אמר להו רב חסדא כי אתא רב הונא מכופרי פירשה "בין לעצמו בין לאחרים ההוא דקנו מיניה אתא לקמיה דרב הונא אמר מאי איבער לך דלא אקנית בדמקנו אינשי ההיא מתנתא דהוה כתוב בה בחיים ובמות רב אמר הרי היא כמתנת שכיב מרע ושמואל אמר הרי היא כמתנת בריו רב אמר הרי היא כמתנת שכיב מרע מדכתיב בה במות אחר מיתה קאמר ליה והאי דכתיב בחיים סימן בעלמא דהיי ושמואל אמר הרי היא כמתנת בריו מדכתיב בה בחיים מחיים קאמר והאי דכתב ובמות כמאן דאמר מעתה ועד עולם אמרי נהרדעי הלבנתא בוותיה דרב אמר רבא ואי כתיב בה מחיים קנה אמר אמימר לית הלבנתא בוותיה דרבא אמר ליה רב אשי לאמימר פשיטא דהא אמרי נהרדעי הלבנתא בוותיה דרב מהו דתימא מחיים מודי רב קא משמע לן ההוא דאתא לקמיה דרב אבא לשום טמיא אמר הכא אתרא דשמואל היכי נעביד בוותיה דרב ההוא דאתא לקמיה דרבא עבד ליה רבא כשמעתיה הוה קא טרדא ליה אמר ליה לרב פפא בריה דרב חנן ספריה זיל כתוב לה וכתוב בה 6 שוכר עליהן או מטען אמרה ליטבע ארביה אטעווי קא מטעית לי אמישינהו למניה דרבא במיא ואפי' הכי לא איפרק מטיבעא: **ב"ר** לא כתב בה שכיב מרע הוא אומר שכיב מרע הייתי והן אומרים בריא הייתי צריך להביא ראיה ששכיב מרע היה דברי ר"מ וחכ"א "המוציא מחברו עליו הראיה: **ג' ב'** ההוא מתנתא דהוה כתב בה כד הוה קציר ורמי בערסיה ולא כתב בה ומגו מרעיה איפטר לבית עולמיה אמר

עמד חזור אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא

עמד חוזר אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא

ועוד דמה שפירש דסיפא דמתני' לא מייירי ענין רישא אין נראה כלל דא"כ 6 דקתני רישא שיר קרקע כל שהוא מתנתו מתנה אפי' לא שיר נמי כיון דע"י קנין ובסיפא דקתני לא שיר אין מתנתו מתנה אפילו שיר נמי כיון דליכא קנין על כן נראה יותר כדפרישית וגם מה שפירש א ר"ת דמשנתו מייירי אליבא דרב צלל קנין משמע שרובה לומר דמתנת שכיב מרע שכתוב בה קנין היינו אפילו זקנין לחד וגם פירש דזהא קיימא לן כרב כיון דשמואל אמר לא ידענא מה אידון בה אע"ג דצעלמא קיימא לן כשמואל צדיני וקשה אמאי דפסיק לעיל דמתנת שכיב מרע זמקלמא צעיא קנין ומשני מתנינן דקנו מיניה א"כ מאי איריא שיר אפי' לא שיר נמי לאין נראה כלל שחלוק רב על פסק הלכה שפסקנו לעיל מתנה דשכיב מרע זמקלמא צעיא קנין ועוד דלאמרי' בגיטין פ' התקבל (דף טו.) מכלל דרב הונא סבר דמתנת שכיב מרע לא צעיא קנין והא קיימא לן דצעיא קנין ומאי קושיא אי פליג רב הונא על פסק הלכה זה וסבר ליה כרב רביה דהכא 6 דהא צבשת פ' מפנין (ד' קמ.) פריך על רב הונא מרב רביה דקאמר התם והא רב הונא תלמידיה דרב הוה ורב אית ליה מוקצה ועוד דלאמרי צי רב הכא ואמרי צי רב היינו רב הונא כמו שמפרש ר"ת צנפן פ"ק דסנהדרין (דף פ.) ושם ד"ה אלא וגם רש"י סובר כן דהיינו רב הונא היכא דלא מוכח שהוא רב המונא:

א כתב בה שכיב מרע ב'ו' וה"ה נמי דלא כתב צל לעין צבא דמיהלך על רגלויה צשוקא אלא משום דקתני צריך להציא ראיה שהוא שכיב מרע נקט האי לישנא: **ו** לא כתב ביה מגו מרעיה איפטר לבית עולמיה. והיורשים היו טוענין שעמד ואף על פי שלא היו טוענין שחזר בו דודאי צל עמד מסתמא ודאי חזר בו אע"פ שלא אמר בפירושו א והכי משמע בגיטין פרק מי שחזרו (דף עז.) ושם דלאמר רב הונא התם גיטו כמתנתו מה מתנתו אם

עמד חוזר אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא

עמד חוזר אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא

עמד חוזר אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא

עמד חוזר אף גיטו חוזר ופריך ליה מדתני הרי זה גיטך מהיום אם ממתי מחולו זה והלך ועמד בשוק וחלה ומת אם מחמת החולי הראשון מת הרי זה גט ואם לאו אינו גט ואם אמרת אם עמד חוזר הרי זה עמד ומאי קושיא דנהי דעמד והלא לא חזר בו אלא ש"מ דאפי' לא פירש שחזר בו יש לנו למנר שחזר בו ועוד קאמר התם (דף עב.) א"ר אלעזר שכיב מרע עמה משנה השנויה בז"מ מתנה דוקא ודוקא ניטק אבל עמד אין מתנתו מה מתנתו אם השתא